

Тернопільська обласна рада
Департамент освіти і науки Тернопільської обласної військової адміністрації
Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія
ім. Тараса Шевченка
Кафедра іноземних мов і методик їх навчання

проктор з навчальної-педагогічної роботи

М.Б. Боднар

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЗАГАЛЬНОТЕОРЕТИЧНИЙ КУРС
АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

рівень вищої освіти **другий (магістерський)**

галузь знань **01 Освіта / Педагогіка**

спеціальність **014.022 Середня освіта (Німецька мова та зарубіжна література)**

освітньо-професійна програма **Середня освіта (Німецька, англійська/польська мови та зарубіжна література)**

Кременець – 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Загальнотеоретичний курс англійської мови» з галузі 01 Освіта / Педагогіка за спеціальністю 014.022 Середня освіта (Німецька мова та зарубіжна література) за освітньо-професійною програмою магістра. Кременець, 2024 р. 27 с.

Розробник:

Янков А. В., кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов і методик їх навчання Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри іноземних мов і методик їх навчання.

Протокол №1 від 1 серпня 2024 року.

Завідувач

кафедри

Кучер В.В.

© А. В. Янков, 2024 р.

© КОГПА ім. Тараса Шевченка, 2024 р.

1. Вступ

Навчальна дисципліна «Загальнотеоретичний курс англійської мови» є однією із вибіркових дисциплін освітніх компонентів для спеціальності 014.022 Середня освіта (Німецька мова та зарубіжна література), яка викладається на II курсі в обсязі 4 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).

2. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка	Вибіркова	
Модулів – 2	Спеціальність: 014.022 Середня освіта (Німецька мова та зарубіжна література)	Курс	
Змістових модулів – 8		2-й	
Загальна кількість годин – 120		Семестр	
		3-й	
		Лекції	
		18	4
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 год; самостійної роботи студента – 9 год.	Освітньо-професійна програма: Середня освіта (Німецька, англійська / польська мови та зарубіжна література)	Практичні, семінарські	
	Освітній рівень: другий (магістерський)	Самостійна робота	
84		110	
Вид контролю:			
		залік	

Примітка

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

для денної форми навчання – 30% до 70%;

для заочної форми навчання – 8 до 92%

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Курсом передбачено розвиток у студентів вмінь і навичок робити припущення, верифікувати їх, узагальнювати теоретичні положення, застосовувати теоретичний матеріал для пояснення мовних явищ англійської мови та явищ мови і мовлення загалом.

«Загальнотеоретичний курс англійської мови» має на меті ознайомлення студентів з умовами формування й розвитку фонетичної, лексичної та граматичної системи англійської мови, узагальнення відомостей та уявлень студентів про етапи розвитку англійської мови, її граматичну будову, ознайомлення студентів з сучасними лінгвістичними підходами та тенденціями мовленнєвого вжитку.

Вивчення курсу поглиблює філологічну підготовку майбутніх учителів іноземної мови, сприяє розумінню студентами структури й системи англійської мови, розкриває причини та шляхи її специфічних особливостей на сучасному етапі.

Програма курсу складає два модулі-блоки, які торкаються як становлення так і сучасного стану розвитку англійської мови, котрий ставить за мету системний опис теоретичних аспектів англійської мови у синхронічному та діяхронічному аспектах. У модулі розглядаються такі питання:

– Фонетична система англійської мови. Фонетика та фонологія. Звук, фонема, алофон. Голосні та приголосні звуки. Наголос. Специфіка інтонаційної структури.

– Теоретична граматики. Загальна характеристика англійської мови як мови аналітичного складу. Частина мови. Синтаксис англійського речення. Граматична функція порядку слів. Типи речень. Члени речення.

– Лексикологія. Етимологічна характеристика словникового складу сучасної англійської мови. Шляхи поновлення словникового складу. Продуктивні і непродуктивні способи словотворення. Значення слова. Фразеологія сучасної англійської мови. Лексикографія.

– Стилїстика. Функціональні стилі мови. Стилїстичні виразні засоби.

Завдання курсу:

1. узагальнення та систематизація теоретичних знань про англійську мову;
2. вивчення словникового складу англійської мови в діяхронічному та синхронічному аспектах;
3. ознайомлення студентів з виникненням та історичним становленням англійської мови;
4. вивчення граматичних і лексико-стилїстичних ознак англійської мови;
5. усвідомлення студентами сутності мовних явищ, іншої системи понять, через яку може сприйматися дійсність;
6. порівняння явищ англійської мови з рідною та першою іноземною мовами;
7. оволодіння знаннями про культуру, історію, реалії та традиції англійськомовних країн;

8. удосконалення інформаційної культури студентів (уміння працювати зі словниками, підручниками, хрестоматіями та додатковою літературою, з залученням Інтернету тощо);

9. удосконалення навичок практичного володіння англійською мовою;

10. поглиблення навичок критичного мислення у роботі із спеціальною літературою; висловлення своєї точки зору на те чи інше лінгвістичне явище.

Програмою дисципліни передбачено ознайомлення студентів на лекціях з дослідженнями в галузі теоретичної фонетики, граматики, лексикології, стилістики англійської мови; виявлення предмета та об'єкта теоретичних дисциплін, сучасних тенденцій і напрямів розвитку зазначених теоретичних дисциплін. Особлива увага звертається на розуміння структури та функціонування мови, її міжрівневі та внутрішньосистемні зв'язки.

Мета семінарських занять полягає у поглибленні розуміння студентами основних проблем теоретичних дисциплін, виявленні рівня опанування студентами матеріалу лекцій і рекомендованої літератури, формуванні навичок спостереження за мовним матеріалом, а також вміння робити самостійні висновки, розпізнавати та пояснювати основні мовні явища на практичному матеріалі.

Курсом передбачено розвиток у студентів вмінь і навичок робити припущення, верифікувати їх, узагальнювати теоретичні положення, застосовувати теоретичний матеріал для пояснення мовних явищ англійської мови та явищ мови і мовлення загалом.

«Загальнотеоретичний курс англійської мови» спрямований на формування у студентів таких **професійних компетентностей**:

Інтегральна

Здатність особи розв'язувати задачі дослідницького та інноваційного характеру у галузі загальної середньої освіти під час здійснення освітнього процесу, що передбачає застосування теорій і методів освітніх наук і характеризується комплексністю та невизначеністю педагогічних умов організації освітнього процесу.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Здатність аналізувати, синтезувати, оцінювати, виявляти педагогічні проблеми і виробляти рішення щодо їх усунення. Набуття гнучкого способу мислення, який надає можливість розуміти проблеми й задачі та використовувати потрібну інформацію й методологію для їх обґрунтованого вирішення.

ЗК3 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, володіння навичками використання інформаційних і комунікаційних технологій у педагогічній діяльності.

ЗК5 Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК7 Здатність до використання іноземних мов у професійній діяльності. Використання іноземної мови в обсязі тематики, зумовленої професійними проблемами. Застосовувати в різних ситуаціях знання іноземної мови.

ЗК9 Здатність до прокладання й реалізації власної траєкторії навчання протягом життя, самостійного оволодіння новими знаннями.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК2 Здатність використовувати теоретичні знання та практичні навички застосування комунікативних технологій, ораторського мистецтва та риторичної комунікації для здійснення комунікації німецькою мовою у професійній сфері.

СК4 Знання сучасних методологічних засад предметної спеціалізації.

СК7 Здатність продовжувати навчання та здійснювати професійну діяльність в іншомовному оточенні, ефективно застосовувати комунікативні технології в спілкуванні з різними суб'єктами взаємодії, застосовувати демократичні технології прийняття колективних рішень, враховуючи власні інтереси та потреби інших.

СК10 Володіння іноземною мовою на рівні не нижче С1, дотримання сучасних мовних норм іноземної мови, опанування різних видів мовленнєвої діяльності, формування мотиваційного контексту для продуктивного вивчення іноземної мови, утвердження ролі іноземної мови як засобу міжкультурної комунікації, здатність адекватно використовувати мовленнєві одиниці, демонструвати сформовану мовну й мовленнєву компетенції в процесі професійної і міжособистісної комунікації, володіння різними засобами мовної поведінки в різних комунікативних і соціокультурних контекстах.

СК15 Володіння засобами організації мовного матеріалу у зв'язний текст; здатність використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній і письмовій формах, здатність аналізувати й інтерпретувати мовні процеси, зіставляти інформацію.

СК16 Володіння навичками публічного мовлення, аргументації, ведення дискусії і наукової полеміки; здатність творчо й критично осмислювати філологічну інформацію для вирішення теоретичних і практичних завдань у сфері професійної діяльності, вміння здійснювати науковий пошук (зокрема з допомогою цифрових технологій).

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН2 Володіти комунікативною мовленнєвою компетентністю з німецької мови (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти) на рівні С1, бути здатним вдосконалювати та підвищувати власний компетентнісний рівень у вітчизняному та міжнародному контексті.

ПРН7 Розробляти, планувати, організовувати власне теоретичне та експериментальне дослідження в професійній діяльності з метою вирішення актуальних проблем системи освіти за спеціальністю та спеціалізаціями.

ПРН8 Демонструвати вміння критично використовувати світоглядні теорії та засвоєні теоретичні знання при розв'язанні соціально-професійних завдань, обирати й використовувати відповідні навчальні засоби для побудови технологій навчання.

ПРН10 Демонструвати детальні знання спеціально вибраної галузі (відповідно до обраної спеціальності та спеціалізації) шляхом говоріння, читання, вивчення та звітування про зміст важливих праць на обрану тематику.

ПРН13 Планувати, проєктувати, конструювати, організовувати й аналізувати свою педагогічну діяльність на основі засвоєних знань, умінь і навиків із професійно-орієнтованих дисциплін.

ПРН15 Зрозуміло доносити власні висновки, знання та їхні обґрунтування до осіб, які навчаються, користуючись основними поняттями та термінами професійно-орієнтованих дисциплін з обраної спеціальності та спеціалізації.

ПРН20 Виявляти знання про іноземну мову та зарубіжну літературу в контексті глобалізаційних процесів.

4. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. Теоретичні основи сучасної англійської мови.

Тема 1. Загальна характеристика мови як функціональної системи. Загальна характеристика мови як функціональної системи. Знакові одиниці. Мовні рівні. Сегментні та супрасегментні одиниці.

Тема 2. Діалектична єдність форми і значення лінгвістичних явищ. План змісту та план вираження мовних елементів. Диференціація між мовою та мовленням як один із основних принципів системної теорії мови. Синхронія та діахронія у вивченні лінгвістичних (фонетичних, граматичних, лексичних) явищ.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. Фонетична система сучасної англійської мови.

Тема 3. Фонологічна система сучасної англійської мови. Сегментні та супрасегментні одиниці мови. Фонема та її характеристики. Система голосних та приголосних сучасної англійської мови. Особливості просодики англійської мови.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 3. Граматична система сучасної англійської мови. Морфологія.

Тема 4. Граматична система сучасної англійської мови, її особливості. Типи системних зв'язків. Синтагматика та парадигматика як основа системоутворюючих зв'язків. Валентні та комбінаторні особливості мовних одиниць. Аналітизм як риса граматичної структури сучасної англійської мови.

Тема 5. Морфологія і синтаксис як дві частини граматичних досліджень структури мови. Слово та морфема, їх корелятивний статус. Класифікація морфем. Кореневі та афіксальні морфеми, нульові морфеми. Морфемна структура слова. Принципи морфемного аналізу.

Тема 6. Граматичне значення і граматична категорія в сучасній англійській мові. Поняття граматичних категорій. Опозиційна теорія граматичних категорій. Основні типи граматичних опозицій. Синтетичні та аналітичні способи утворення опозицій. Явища опозиційної редуції та транспозиції.

Тема 7. Частини мови. Лексико-граматичні класи слів. Теорії класифікації

частин мови. Три критерії виділення частин мови. Синтактико-дистрибутивна теорія частин мови. Теорія частин мови як дискурсивно-когнітивних класів слів.

Тема 8. Іменник та його категоріальні властивості. Функціональні та семантичні особливості. Власні та загальні іменники. Злічувані та незлічувані іменники. Конкретні та абстрактні назви. Іменники, що означають істоти та неістоти. Категорія роду. Категорія числа. Іменники групи *singularia tantum* (абсолютна однина) та *pluralia tantum* (абсолютна множина). Теорії відмінків. Форми присвійного відмінка. Вживання артикля з іменниками.

Тема 9. Граматико-категоріальні властивості дієслова. Класифікація дієслівних форм. Смыслові та функціональні дієслова. Допоміжні дієслова. Модальні дієслова. Дієслова-зв'язки. Обов'язкова та необов'язкова валентність дієслів. Особові та неособові дієслова. Предикативні та об'єктні дієслова, їх підгрупи. Інфінітив. Категоріальна парадигма інфінітива. Інфінітивні звороти. Герундій. Функції герундія. Граматичні категорії герундія. Герундіальні звороти. Дієприкметник теперішнього часу. Функції дієприкметника теперішнього часу, дієприкметникові звороти. Дієприкметник минулого часу. Часова опозиція. Майбутній час як позначений («сильний») член опозиції. Категорія виду. Видова категорія розвитку дії: опозиція тривалих і нетривалих (неозначених) форм дієслова. Дієслова тривалого виду як «сильний» член опозиції. Категорія ретроспективної координації. Опозиція доконаних та недоконаних форм дієслова. Доконана форма як «позначений» член опозиції. Граматична інтерпретація доконаних форм дієслова. Теорія «часової співвіднесеності» А. І. Смирницького. Категорія стану. Опозиція пасивної та активної форм дієслова. Пасивна форма як «сильний» член опозиції. Subjunctive I., Subjunctive II. The Suppositional Mood. Наказовий спосіб.

МОДУЛЬ 2

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 4. Граматична система сучасної англійської мови. Синтаксис.

Тема 10. Синтаксис як основний розділ граматики. Синтаксичні теорії. Синтаксичне значення, форма, функція, позиція, відносини. Основні синтаксичні одиниці. Основні типи синтаксичних зв'язків і відношень у мові. Фраза, визначення, загальні характеристики. Критерії визначення типів фраз. Речення як одиниця комунікації.

Тема 11. Синтаксис простого речення. Визначення простого речення. Поняття предикації. Види предикації. Парадигматична структура простого речення. Головні і другорядні члени речення.

Тема 12. Синтаксис складного речення. Синтаксис тексту. Визначення, характеристика, класифікація складного речення. Складнопідрядне речення, складносурядне речення. Синтаксис тексту. Поняття когезії тексту. Проблеми граматики тексту.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 5. Основи комунікативної граматики та теорії дискурсу.

Тема 13. Поняття функціональної (комунікативної) граматики. Теорія актуального членування речення. Рема як центральна інформативна частина речення. Комунікативні типи речень.

Тема 14. Основні проблеми лінгвістичної прагматики. Теорія мовленнєвих актів. Прагматична класифікація висловлювань.

Тема 15. Основні проблеми теорії дискурсу. Дискурс як процес і найзагальніша категорія організації мовного коду в спілкуванні. Дискурс-аналіз.

Тема 16. Основні проблеми когнітивної лінгвістики. Когнітивна лінгвістика в сучасній лінгвістичній парадигмі. Базові засади та принципи корпусної лінгвістики.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 6. Лексична система англійської мови. Загальна характеристика слова в сучасній англійській мові.

Тема 17. Етимологічні основи сучасного англійського словникового складу. Іншомовні запозичення як один із шляхів розвитку та кількісного збагачення словникового складу.

Тема 18. Морфемна структура англійського слова. Слово як основна одиниця словникового складу і як мовний знак. Словотвірні процеси в англійській мові. Словотвір як один із найбільш продуктивних шляхів розвитку та кількісного збагачення словникового складу. Продуктивні шляхи словотвору. Аббревіація (скорочення). Непродуктивні шляхи словотвору.

Тема 19. Семантична структура англійського слова, зміни в семантичній структурі. Семантична структура англійських слів. Слово і його значення. Багатозначність слова. Проблеми полісемії. Семантичні процеси в сучасному словниковому складі. Полісемія і омонімія. Синонімія та антонімія в сучасній англійській мові. Англійська фразеологія як один з найбільш продуктивних способів збагачення словникового складу англійської мови. Семантична деривація. Зміна значень слів як один із шляхів розвитку та якісного збагачення словникового складу.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 7. Стилiстичні та соціальні аспекти сучасної англійської мови.

Тема 20. Стилiстична та соціальна диференція сучасної англійської мови. Предмет та завдання стилістики. Дефініція стилю. Класифікація функціональних стилів мовлення. Функціональні стилі та їх особливості.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 8. Англійська мова у глобальному контексті.

Тема 21. Важливість англійської мови у сучасному світі. Особливості англійської мови як засобу міжнародного спілкування. Англійська як глобальна мова. Територіальні відмінності англійської мови.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Модуль 1 (ЗМ 1-3)													
Змістовний модуль 1. Теоретичні основи сучасної англійської мови													
Тема 1. Systemic theory of the language. Language as a structural system. Methods of	7	1	1			5	5					5	

linguistic analysis.												
Тема 2. Linguistic dichotomies and their role in the revealing the language nature.	7	1	1			5	6		1			5
Разом за ЗМ 1	14	2	2			10	11		1			10
Змістовний модуль 2. Фонетична система сучасної англійської мови												
Тема 3. Phonological system of Modern English. Segmental and suprasegmental units of the language.	7	1	1			5	6		1			5
Разом за ЗМ 2	7	1	1			5	6		1			5
Змістовний модуль 3. Граматична система сучасної англійської мови. Морфологія.												
Тема 4. Types and kinds of systemic relations in the language.	7	1	1			5	6	1				5
Тема 5. Morphology and Syntax as two parts of grammatical studies of the language structure. Morphological level of the language.	7	1	1			5	5					5
Тема 6. Grammatical meaning and grammatical category.	7	1	1			5	5					5
Тема 7. Parts of speech in modern English. Lexico-grammatical and discourse cognitive classes of words.	6	1				5	6		1			5
Тема 8. Grammatical nature of English noun.	6	1				5	5					5
Тема 9. Grammatical nature of English verb.	8	1	1			6	5					5
Разом за ЗМ 3	41	6	4			31	32	1	1			30
Разом за Модуль	62	9	7			46	49	1	3			45
Модуль 2 (ЗМ 4-8)												
Змістовний модуль 4. Граматична система сучасної англійської мови. Синтаксис.												
Тема 10. Syntax as a part of Grammar. Minor Syntax. Syntax of a word-group (phrase).	4	1	1			2	7	1	1			5
Тема 11. Syntax of the simple	4	1				3	5					5

sentence. Sentence as the main communicative unit of the language.												
Тема 12. Composite sentence in ME. Syntax of the text. Text and discourse.	4	1	1			2	5					5
Разом за ЗМ 4	12	3	2			7	17	1	1			15
Змістовний модуль 5. Комунікативна граматики. Теорія дискурсу.												
Тема 13. Communicative (functional) linguistics.	4	1	1			2	6		1			5
Тема 14. Pragmatics as a trend of functional linguistics. Pragmatic study of the language.	3		1			2	5					5
Тема 15. Discourse theory and Discourse analysis. The foundations of Cognitive linguistics and Corpus linguistics.	5	1	1			3	5					5
Разом за ЗМ 5	12	2	3			7	16		1			15
Змістовний модуль 6. Лексична система англійської мови. Загальна характеристика слова в сучасній англійській мові.												
Тема 16. Semasiology. The problem of word meaning.	6	1	1			4	7	1	1			5
Тема 17. The Etymological Background of the English Wordstock.	6	1	1			4	5					5
Тема 18. The Morphemic Structure of English Word. Word-building in ME.	4					4	5					5
Тема 19. Semantic processes in ME. Polysemy. Semantic classification of English vocabulary. Synonyms and antonyms in the English vocabulary.	5	1				4	5					5
Разом за ЗМ 6	21	3	2			16	22	1	1			20
Змістовний модуль 7. Стилiстичнi та соцiальнi аспекти сучасноi англiйськоi мови.												

Тема 20. Stylistic and Social differentiation of Modern English vocabulary.	8	1	2			5	9	1				8
Разом за ЗМ 7	8	1	2			5	9	1				8
Змістовний модуль 8. Англійська мова у глобальному контексті.												
Тема 21. English as a global language. World Englishes.	5		2			3	7					7
Разом за ЗМ 8	5		2			3	7					7
Разом за Модуль 2	58	9	11			38	71	3	3			65
Усього годин	120	18	18			84	120	4	6			110

6. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	К-сть год.	
	Модуль 1		
	Змістовний модуль 1. Теоретичні основи сучасної англійської мови		
1.	Systemic theory of the language. Language as a structural system. Methods of linguistic analysis.	1	
2.	Linguistic dichotomies and their role in the revealing the language nature.	1	
	Змістовний модуль 2. Фонетична система сучасної англійської		

	МОВИ		
3.	Phonological system of Modern English. Segmental and suprasegmental units of the language.	1	
	Змістовний модуль 3. Граматична система сучасної англійської мови. Морфологія.		
4.	Types and kinds of systemic relations in the language.	1	1
5.	Morphology and Syntax as two parts of grammatical studies of the language structure. Morphological level of the language.	1	
6.	Grammatical meaning and grammatical category.	1	
7.	Parts of speech in modern English. Lexico-grammatical and discourse cognitive classes of words.	1	
8.	Grammatical nature of English noun.	1	
9.	Grammatical nature of English verb.	1	
	Модуль 2		
	Змістовний модуль 4. Граматична система сучасної англійської мови. Синтаксис.		
10.	Syntax as a part of Grammar. Minor Syntax. Syntax of a word-group (phrase).	1	1
11.	Syntax of the simple sentence. Sentence as the main communicative unit of the language.	1	
12.	Composite sentence in ME. Syntax of the text. Text and discourse.	1	
	Змістовний модуль 5. Комунікативна граматики. Теорія дискурсу.		
13.	Communicative (functional) linguistics.	1	
14.	Pragmatics as a trend of functional linguistics. Pragmatic study of the language.		
15.	Discourse theory and Discourse analysis. The foundations of Cognitive linguistics and Corpus linguistics.	1	
	Змістовний модуль 6. Лексична система англійської мови. Загальна характеристика слова в сучасній англійській мові.		
16.	Semasiology. The problem of word meaning.	1	1
17.	The Etymological Background of the English Wordstock.	1	
18.	The Morphemic Structure of English Word. Word-building in ME.		
19.	Semantic processes in ME. Polysemy. Semantic classification of English vocabulary. Synonyms and antonyms in the English vocabulary.	1	
	Змістовний модуль 7. Стилiстичні та соціальні аспекти сучасної англійської мови.		
20.	Stylistic and Social differentiation of Modern English vocabulary.	1	1
	Змістовний модуль 8. Англійська мова у глобальному контексті.		
21.	English as a global language. World Englishes.		
	Всього	18	4

7. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	К- сть год.	
	Модуль 1		
	Змістовний модуль 1. Теоретичні основи сучасної англійської мови		
1.	Systemic theory of the language. Language as a structural system. Methods of linguistic analysis.	1	
2.	Linguistic dichotomies and their role in the revealing the language nature.	1	1
	Змістовний модуль 2. Фонетична система сучасної англійської мови		
3.	Phonological system of Modern English. Segmental and suprasegmental units of the language.	1	1
	Змістовний модуль 3. Граматична система сучасної англійської мови. Морфологія.		
4.	Types and kinds of systemic relations in the language.	1	
5.	Morphology and Syntax as two parts of grammatical studies of the language structure. Morphological level of the language.	1	
6.	Grammatical meaning and grammatical category.	1	
7.	Parts of speech in modern English. Lexico-grammatical and discourse cognitive classes of words.		1
8.	Grammatical nature of English noun.		
9.	Grammatical nature of English verb.	1	
	Модуль 2		
	Змістовний модуль 4. Граматична система сучасної англійської мови. Синтаксис.		
10.	Syntax as a part of Grammar. Minor Syntax. Syntax of a word-group (phrase).	1	1
11.	Syntax of the simple sentence. Sentence as the main communicative unit of the language.		
12.	Composite sentence in ME. Syntax of the text. Text and discourse.	1	
	Змістовний модуль 5. Комунікативна граматика. Теорія дискурсу.		
13.	Communicative (functional) linguistics.	1	1
14.	Pragmatics as a trend of functional linguistics. Pragmatic study of the language.	1	
15.	Discourse theory and Discourse analysis. The foundations of Cognitive linguistics and Corpus linguistics.	1	
	Змістовний модуль 6. Лексична система англійської мови. Загальна характеристика слова в сучасній англійській мові.		

16.	Semasiology. The problem of word meaning.	1	1
17.	The Etymological Background of the English Wordstock.	1	
18.	The Morphemic Structure of English Word. Word-building in ME.		
19.	Semantic processes in ME. Polysemy. Semantic classification of English vocabulary. Synonyms and antonyms in the English vocabulary.		
	Змістовний модуль 7. Стилiстичнi та соцiальнi аспекти сучасної англiйської мови.		
20.	Stylistic and Social differentiation of Modern English vocabulary.	2	
	Змістовний модуль 8. Англiйська мова у глобальному контекстi.		
21.	English as a global language. World Englishes.	2	
	Всього	18	6

8. Самостійна робота

Самостійна робота студентів полягає в опрацюванні поточного лекційного матеріалу й відповідних розділів з обов'язкової та додаткової літератури, підготовці повідомлень на семінарських заняттях, вивченні питань, що виносяться на самостійне опрацювання.

№ з/п	Назва теми	К-сть год.	
	Модуль 1		
	Змістовний модуль 1. Теоретичні основи сучасної англiйської мови		
1.	Systemic theory of the language. Language as a structural system. Methods of linguistic analysis.	5	5
2.	Linguistic dichotomies and their role in the revealing the language nature.	5	5
	Змістовний модуль 2. Фонетична система сучасної англiйської мови		
3.	Phonological system of Modern English. Segmental and suprasegmental units of the language.	5	5
	Змістовний модуль 3. Граматична система сучасної англiйської мови. Морфологія.		
4.	Types and kinds of systemic relations in the language.	5	5
5.	Morphology and Syntax as two parts of grammatical studies of the language structure. Morphological level of the language.	5	5
6.	Grammatical meaning and grammatical category.	5	5
7.	Parts of speech in modern English. Lexico-grammatical and discourse cognitive classes of words.	5	5
8.	Grammatical nature of English noun.	5	5

9.	Grammatical nature of English verb.	6	5
Модуль 2			
Змістовний модуль 4. Граматична система сучасної англійської мови. Синтаксис.			
10.	Syntax as a part of Grammar. Minor Syntax. Syntax of a word-group (phrase).	2	5
11.	Syntax of the simple sentence. Sentence as the main communicative unit of the language.	3	5
12.	Composite sentence in ME. Syntax of the text. Text and discourse.	2	5
Змістовний модуль 5. Комунікативна граматики. Теорія дискурсу.			
13.	Communicative (functional) linguistics.	2	5
14.	Pragmatics as a trend of functional linguistics. Pragmatic study of the language.	2	5
15.	Discourse theory and Discourse analysis. The foundations of Cognitive linguistics and Corpus linguistics.	3	5
Змістовний модуль 6. Лексична система англійської мови. Загальна характеристика слова в сучасній англійській мові.			
16.	Semasiology. The problem of word meaning.	4	5
17.	The Etymological Background of the English Wordstock.	4	5
18.	The Morphemic Structure of English Word. Word-building in ME.	4	5
19.	Semantic processes in ME. Polysemy. Semantic classification of English vocabulary. Synonyms and antonyms in the English vocabulary.	4	5
Змістовний модуль 7. Стилiстичнi та соціальнi аспекти сучасної англійської мови.			
20.	Stylistic and Social differentiation of Modern English vocabulary.	5	8
Змістовний модуль 8. Англійська мова у глобальному контексті.			
21.	English as a global language. World Englishes.	3	7
Всього		84	110

Самостійна робота студентів включає:

- підготовку теоретичних питань курсу;
- складання письмових узагальнень до теми у вигляді тез (5-6 стор.);
- підготовку до практичних занять, виконання усних і письмових завдань, опрацювання основної й додаткової літератури по кардинальним проблемам граматики англійської мови;
- складання таблиць, схем тощо.

Окрім названих аспектів, студент виконує такі завдання в межах відповідних тем:

- опрацювання уривків з оригінальних праць вчених різних напрямів досліджень в галузі лінгвістичної теорії (тезисні конспекти вказаних уривків та відповіді на подані в кінці текстів запитання);
- виконання вправ, спрямованих на оволодіння студентами спеціальними методиками граматики-дослідницької техніки.

Необхідність удосконалення мовленнєвої компетенції спонукає до всебічного розвитку особистості студента шляхом пошуку та творчої обробки додаткової інформації, пов'язаної з тими темами та проблемами, що вивчаються згідно з програмою курсу. Таку роботу студенти виконують як усно, так і письмово самостійно і надають на перевірку викладачеві або презентують під час індивідуального заняття своїм колегам. Зокрема, до самостійної роботи належить завдання, що полягає у підготовці конспектів до кожного пункту плану семінарських занять, а також аналіз художніх текстів.

9. Індивідуальні завдання

(ІНДЗ)

Індивідуальна навчальна робота покликана сформувати практичні навички роботи студентів зі спеціальною літературою, орієнтувати їх на інтенсивну роботу, критичне осмислення здобутих знань та поглиблене вивчення теоретичних і практичних проблем дисципліни «Загальнотеоретичний курс англійської мови» з метою підвищення якості професійної підготовки.

Метою (ІНДЗ) є поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань студента з навчального курсу і розвиток навичок самостійної роботи.

Основним завданням цього виду діяльності є поглиблення набутих під час аудиторних занять знань з теоретичних основ англійської мови та удосконалення вмінь та навичок здійснення наукового аналізу мовних явищ та демонстрації дослідних прийомів на конкретному текстовому матеріалі.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання передбачає систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань з курсу, розвиток навичок самостійної роботи з літературними джерелами, вміння презентувати результати роботи.

ІНДЗ виконується самостійно. На початку вивчення навчальної дисципліни кожен студент отримує тему ІНДЗ, що відповідає проблематиці практичних занять та лекційного курсу. Студент має право самостійно обрати тему ІНДЗ заздалегідь узгодивши її з викладачем. Під час проведення практичних занять студент повинен презентувати результати своєї роботи у режимі PowerPoint з використанням мультимедійного обладнання. Оцінка за ІНДЗ враховується при виставленні загальної оцінки з дисципліни.

Орієнтовні завдання для індивідуальної роботи студентів (ІНДЗ)

1. Підготувати реферати \ Презентації Power point за однією із запропонованих тем:

- Runic Inscriptions in Old English.
- Geoffrey Chaucer.
- William Caxton and the introduction of printing in England.
- The role of William Shakespeare in the development of English language.

- Abbreviations.
- Back-formation.
- Parts of speech in PDE. Lexico-grammatical class of Nouns.
- Parts of speech in PDE. Lexico-grammatical class of Verbs.
- Parts of speech in PDE. Lexico-grammatical class of Adjectives.
- Parts of speech in PDE. Lexico-grammatical class of Pronouns.
- Parts of speech in PDE. Lexico-grammatical class of Adverbs.
- Blends.
- Nonsense words.
- Russian (Ukrainian) borrowings in English.
- Neutral and emotionally coloured vocabulary.
- Euphemisms.
- Neologisms.
- Archaic words.
- International words.

2. Підготувати усні доповіді за темами (з використанням презентацій у форматі PowerPoint):

- English as an official language in African countries.
- English as an official language in Americas.
- English as an official language in Asian countries.
- English as an official language in European countries.
- English as an official language in Oceania.
- British Overseas Territories: history and nowadays.
- The influence of other world languages on English.
- The influence of other variants of English on British English.
- Historical development of English Phraseological Units.
- Primary and Secondary ways of Forming Phraseological Units.
- Phraseological Euphemisms.
- Phraseological Units from Bible.
- Phraseological Units with Proper Names.
- Phraseological Units coined by Writers.
- History of English grammars. English grammars before 1900 (the first period): early (prenormative grammars), prescriptive grammars, classical scientific grammar.
- History of English grammars. English grammars in the 20th century (the second period): prescriptive grammars in Modern Period, classical scientific English grammar in the Modern Period, Structural and transformational grammars.
- Syntagmatic and paradigmatic relations of linguistic units.
- The Saussure's contribution into the development of theory of linguistics.
- The antithesis of language and speech.
- Morphemic structure of the English word.
- Lexico-grammatical classes of words.
- Gender of nouns.
- Case of nouns.

- The problems of article in Modern English.
- Notional and functional words in English.
- Qualitative and relative adjectives.
- Adverb and its structure.
- Sentence as a predicative unit.
- Communicative types of sentences.
- Paradigmatic structure of a simple sentence.
- Composite sentence as a polypredicative construction.
- Complex and compound sentence.
- Sentence in the text.
- «Direct» and «indirect» actual division of the sentence (the theme and the rheme).
- Typology of speech acts.
- Performative verbs in English.
- Antropological approach in the investigation of communicative interaction.
- Discourse analysis as theory and method.
- Sociocultural approach to language.
- Cooperative principle in conversation.
- Implicatures of discourse.
- The reasons and problems of communicative failures.
- Main issues of Corpus studies.

Вимоги до оформлення мультимедійної презентації

1. Дотримання єдиного стилю оформленні всі слайди презентації виконані в програмі Microsoft Power Point будь-якої версії в єдиному стилі;
2. Розмір файлу не більш ніж 2Мб, кількість слайдів 15-20 шт.;
3. Наявність титульного, інформаційних та закріплюючого слайдів;
4. Титульний слайд відображає тему презентації та інформацію про автора (прізвище, ім'я студента, курс, група). На закріплюючому слайді вказано джерела інформації та ілюстративних матеріалів (автор, рік видання, адреса сайту);
5. Оформлення слайдів: - шрифти: Times New Roman, Arial, Arial Narrow; відсутність змішування різних типів шрифтів в одній презентації; написання: звичаний, курсив, напівжирний; колір і розмір шрифту підібраний так, щоб всі надписи чітко читаються на вибраному полі слайду;
6. Лаконічність та релевантність текстової інформації темі презентації; слайд не заповнено великим об'ємом інформації; виконано вимоги до інформації: релевантність обраній темі, достовірність, повнота, використання сучасних джерел інформації, достатність;
7. Виконано вимоги до тексту: науковість, логічність, доступність, однозначність, лаконічність, завершеність;
8. Відсутність граматичних та інших помилок;
9. Доцільне використання можливостей комп'ютерної анімації для представлення інформації на слайді.
10. Наявність в текстовому матеріалі табличної інформації або діаграм

(таблиці виконані в текстовому процесорі MS Word або табличному процесорі MS Excel; діаграми підготовлено з використанням майстра діаграм табличного процесора MS Excel);

11. Для забезпечення емоційного впливу використано звукові фрагменти, мультиплікації;

12. Наявність в презентації слайда із підсумками та висновками по задекларованій темі; зазначення джерел використаної інформації: список літератури, інтернет-сайтів.

Академічне есе (або відео презентація в Power Point)

Студент виконує індивідуальне навчально-дослідне завдання у формі написання академічного есе (реферату) обсягом 6-10 сторінок друкованого тексту формату А-4 або виготовлення відеопрезентації (10-20 слайдів) на одну із запропонованих тем.

Академічне есе повинно містити такі структурні елементи як вступна частина, в якій зазначається проблематика та термінологічний апарат до теми, основна частина (виклад теоретичного матеріалу по темі та надання ілюстративних прикладів, що підтверджують задекларовані теоретичні положення), висновки та список використаної літератури. (Есе може виконуватись як українською так і англійською мовою).

Під час написання академічного есе студент повинен опрацювати не менше п'яти джерел з відповідними посиланнями на них у тексті роботи. Текст роботи має містити реферативне викладення матеріалу з приводу визначеної теми.

ІНДЗ складається з титульної сторінки; змісту; вступу; основної частини; висновків; списку використаної літератури; додатків (за необхідності).

Вступ має розкривати актуальність обраної теми, її проблематику та мету завдання.

Основна частина має містити викладення матеріалу теми.

У висновку потрібно висловити міркування стосовно досягнення мети роботи.

У друкованому варіанті обсяг роботи повинен становити 7-10 стор. Орієнтовна кількість сторінок у структурі ІНДЗ становить: вступ – 1 стор.; основна частина 5-8 стор.; висновок – 1 стор.; список використаної літератури – 1 стор.

Відеопрезентація виконується у довільній формі в режимі Power Point з обов'язковим наданням відповідних дефініцій до обраної тематики, ключових теоретичних положень, викладених у лаконічній формі, та наданням ілюстративних прикладів, що вдало підтверджують теоретичні положення по темі. Оцінюватиметься також творчий підхід та естетичність відеоподання матеріалу.

На перевірку здається диск з відео презентацією Power Point (CD-ROM) та примірник роздрукованого матеріалу у форматі А-4.

Критерії оцінювання академічного есе (реферату)

Академічне есе оцінюється на «відмінно», якщо:

- 1) тема есе актуальна та відзначається практичною значущістю;
- 2) у роботі здійснено ґрунтовний аналіз усіх аспектів проблеми;
- 3) використано сучасні джерела, у тому числі періодичні видання з лінгвістики, монографії, які дають змогу висвітлити теоретичні й прикладні аспекти теми;
- 4) матеріал роботи добре структурований та логічно викладений та побудований на аналізі конкретних мовних прикладів, що вдало підтверджують задекларовані теоретичні положення;
- 5) висновки відповідають завданням роботи, свідчать про реалізацію мети дослідження;
- 6) рекомендації є обґрунтованими та мають практичний характер;
- 7) роботу оформлено з дотриманням встановлених правил та у відповідності до сучасних вимог оформлення списку літератури.

Академічне есе оцінюється на «добре», якщо:

- 1) тема роботи актуальна;
- 2) у роботі здійснено аналіз основних аспектів проблеми;
- 3) використано джерела, які дають змогу розкрити теоретичні й прикладні аспекти теми;
- 4) матеріал роботи структурований, логічно викладений та побудований на аналізі конкретних мовних прикладів, що підтверджують задекларовані теоретичні положення;
- 5) висновки відповідають завданням роботи;
- 6) рекомендації мають практичну значущість;
- 7) оформлення роботи в цілому відповідає встановленим правилам.

Академічне есе оцінюється на «задовільно», якщо:

- 1) здійснений слухачем теоретичний аналіз не повною мірою відповідає темі, меті і завданням дослідження;
- 2) використані джерела не дають можливості повністю розкрити проблему;
- 3) висновки не повністю відповідають завданням роботи;
- 4) рекомендації недостатньо обґрунтовані;
- 5) робота в цілому оформлена згідно з правилами, але є певні недоліки.

Академічне есе оцінюється на «незадовільно» якщо:

- 1) тема реферату неактуальна і не має практичної значущості;
- 2) здійснений слухачем аналіз не відповідає темі, меті і завданням дослідження;
- 3) у змісті реферату не аналізується конкретний мовний матеріал, певні положення не ілюструються емпіричним матеріалом, в т.ч. таблицями, графіками тощо.
- 4) висновки не відповідають завданням роботи;

- 5) оформлення роботи не відповідає встановленим правилам;
- 6) недотримання правил академічної доброчесності, при встановленні факту плагіату.

10. Методи навчання:

Комплексне використання різноманітних методів організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів та методів стимулювання і мотивації їх навчання, що сприяють розвитку творчих засад особистості майбутнього фахівця, вчителя іноземної мови, з урахуванням індивідуальних особливостей учасників навчального процесу й спілкування.

З метою формування професійної компетенції майбутнього вчителя типологічний аналіз мовних одиниць і явищ здійснюється у межах кожного мікрорівня за допомогою порівняльного, компонентного й когнітивного методів.

Методами навчання є також:

- лекції-візуалізації;
- інтерактивні лекції;
- проблемне навчання;
- мозковий штурм;
- семінари-бесіди;
- семінари-конференції.

11. Методи та форми контролю:

Педагогічний контроль здійснюється з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, систематичності і системності, всебічності та професійної спрямованості контролю.

Використовуються такі методи контролю (усного, письмового), які мають сприяти підвищенню мотивації студентів-майбутніх фахівців до науково-пізнавальної діяльності. Відповідно до специфіки фахової підготовки перевага надається усному і письмовому контролю, тестовим завданням.

- усне опитування під час семінарських занять;
- модульні експрес-тести;
- підсумкові модульні тести;
- презентація академічних есе, рефератів;
- огляд відео-презентацій в power-Point;
- співбесіда на екзамені/заліку.

12. Критерії оцінювання знань студентів

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання та самостійна робота								ІНДЗ	Модульний тест	Сума
МОДУЛЬ 1										
Змістовий модуль 1-3										
25				20				10	50	100
Т 1-2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9			

Поточне оцінювання та самостійна робота								ІНДЗ	Модульний тест	Сума
МОДУЛЬ 2										
Змістовий модуль 4-8										
20				25				10	50	100
Т 10-12	Т 13	Т 14	Т 15	Т 16-17	Т 18-19	Т 20	Т 21			

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D	задовільно	
60-66	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
------	---	---	--

Критерії оцінювання

90–100 балів А (відмінно): високий рівень знань, повне оволодіння лінгвістичною термінологією, творчий виклад концепції. Студент має глибокі міцні і системні знання з усього теоретичного курсу англійської мови, може чітко сформулювати дефініції, використовуючи термінологію, вільно володіє понятійним апаратом, знає основні проблеми курсу як навчальної дисципліни, її мету та завдання, практичне та теоретичне значення. Вміє застосовувати здобуті теоретичні знання у всіх видах граматичного та дискурсивного аналізу. Вміє творчо аналізувати мовний матеріал і робити узагальнюючі підсумкові висновки. Не допускає помилок в усній та писемній формах мовлення.

82–89 балів В 4 (добре): студент має міцні ґрунтовні знання, виконує практичні завдання без помилок, але може допускати неточності в формулюванні, незначні мовленнєві помилки у наведених прикладах. Вміє застосовувати здобуті теоретичні знання у всіх видах лінгвістичного аналізу. Вміє правильно вживати граматичні структури та явища в англійській та українській мовах, виявляючи специфіку відповідних явищ в обох мовах.

75–81 бал С 4 (добре): студент знає програмний матеріал повністю, має практичні навички в граматичному та дискурсивному аналізі мовних явищ та процесів, вміє застосовувати здобуті теоретичні знання в лінгвістичному аналізі мовного матеріалу, але не вміє самостійно мислити, не може вийти за межі теми. Допускає незначні помилки в усній (писемній) формах мовлення.

67–74 бали D 3 (задовільно): достатній рівень знань, достатнє оволодіння лінгвістичною термінологією, репродуктивний виклад концепції. Студент знає основні теми курсу теоретичної граматики англійської мови, має уявлення про головні проблеми сучасної теорії мови, які пов'язані з процесом навчання англійської мови як іноземної, але його знання мають загальний характер, іноді не підкріплені прикладами. Замість чіткого теоретичного визначення пояснює матеріал на побутовому рівні. Має прогалини в теоретичному курсі та практичних вміннях.

60–66 Е 3 (задовільно): рівень знань нижче середнього, часткове оволодіння лінгвістичною термінологією, репродуктивний виклад концепції. Студент знає основні теми курсу, має уявлення про головні проблеми сучасної фонетики, але його знання мають загальний характер, іноді не підкріплені прикладами. Замість чіткого теоретичного визначення пояснює матеріал на побутовому рівні. Має прогалини в теоретичному курсі та практичних вміннях.

35–59 балів FX 2 (незадовільно): низький рівень знань, низький рівень оволодіння лінгвістичною термінологією, фрагментарний виклад концепції. Студент має фрагментарні знання з усього курсу. Не володіє термінологією, оскільки понятійний апарат не формований. Не вміє викласти програмний матеріал. Мова невиразна, обмежена, бідна, словниковий запас не дає змогу оформити ідею. Практичні навички на рівні розпізнавання.

0–34 бали F 2 (незадовільно): студент повністю не знає програмного матеріалу, не працював в аудиторії з викладачем або самостійно. Відсутні знання програмного матеріалу, не володіння основними поняттями, що є базовими для цієї дисципліни; невміє викласти думку, дати відповідь на запитання.

13. Рекомендована література

Базова література:

1. Алексєєва О. І. Курс теоретичної граматики сучасної англійської мови : навчальний посібник для студ. вищ. навч. закл. Вінниця : Нова Книга, 2007. 359 с.
2. Волкова Л. М. Теоретична граматика англійської мови: сучасний підхід : навчальний посібник для студ. вищ. навч. закл. ; Київ : Освіта України, 2009. С. 5-18.
3. Гороть Є. І. Теоретична й практична лексикологія сучасної англійської мови : навчально-методичний посібник для студ. вищих навч. закл. Луцьк : Волин. нац. ун-т. ім. Лесі Українки, 2011. 340 с.
4. Харітонов І. К. Теоретична граматика сучасної англійської мови : навчальний посібник для студ. вищ. навч. закл. Вінниця: Нова книга, 2008. 317 с.
5. Karamysheva I. D. Contrastive Grammar of English and Ukrainian Languages: textbook. Vinnytsya : Nova Knyha Publishers, 2012. p. 8-15.
6. Nikolenko A. G. English Lexicology. Theory and Practice. Vinnytsya : Nova Knyha, 2007. 528 p.

Допоміжна література:

7. Домброван Т. І. Загальнотеоретичний курс англійської мови як другої іноземної : курс лекцій. Вінниця: Нова Книга, 2009. С. 5-11.
8. Зацний Ю. А., Янков А. В. Інновації у словниковому складі англійської мови початку ХХІ століття : англо-український словник. Вінниця : Нова Книга, 2008. 568 с.
9. Ніколенко А. Г. Соціальні аспекти мовлення : навчальний посібник для студ. вищ. закл. освіти. Вінниця : Нова Книга, 2005. с. 31-37.
10. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми : підручник. Полтава : Довкілля-К, 2008. С. 7-63.
11. Синтаксис сучасної англійської мови : навчальний посібник для студ. вищ. закл. освіти / Гороть Є. І., Василенко О. В., Кухарук Т. М. та ін. ; Луцьк : ВНУ ім. Лесі Українки, 2011. 464 с.
12. Biber D. Student Grammar of Spoken and Written English /Biber D., Conrad S., Leech G. Pearson Education Limited, 2003. 487 p.
13. Biskub I. Applied and Computational Linguistics : підручник. Луцьк : РВВ Вежа Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2007. 340 с.

Інтернет-ресурси:

14. Словник лінгвістичних термінів (Утрехтський інститут лінгвістики, Утрехтський університет). Ред: J. Don, J. Kerstens, E. Ruys. URL: <http://tristram.let.uu.nl/UiL-OTS/Lexicon/>
15. Free Merriam-Webster Dictionary. URL: <http://www.merriam-webster.com>
16. Free Online Dictionary. URL: <http://www.thefreedictionary.com>
17. Language Miniature Collection: колекція есе (мініатюр) на лінгвістичну тематику (включаючи граматику). Автор W. Z. Shelter. URL: <http://home.bluemarble.net/~langmin/>
18. LingNet BBS та ін. ресурси в галузі лінгвістики / вивчення мов (Defense Language Institute Foreign Language Center). URL: <http://www.lingnet.org/>
19. Linguistic Data Consortium: лінгвістичний сайт університету Пенсильванії. URL: <http://www ldc.upenn.edu/>
20. Глосарій, що містить понад 950 лінгвістичних термінів з перехресними посиланнями та списком джерел (SIL International). Ред. E. E. Loos, S. Anderson. D. H. Day Jr., P. C. Jourdan, J. D. Wingate. URL: <http://www.sil.org/linguistics/GlossaryOfLinguisticTerms>
21. Дайджест загальних питань лінгвістики (ERIC/CLL). URL: <http://www.cal.org/ericcll/digest/cal00001.html>
22. Електронні навчальні матеріали з окремих питань лінгвістики та граматики. URL: <http://orlapubs.org/ORLAPTJBS-L/L81.html>
23. Курс лінгвістики для початківців англійською мовою. URL: <http://www.uni-kassel.de/fb8/misc/lfb/html/text/0.html>
24. Ресурси мережі в галузі лінгвістики та вивчення мов. URL: http://dir.yahoo.com/Social_Science/linguistics_and_human_languages/

25.Словник з практичної граматики англійської мови. URL: <http://www.usingenglish.com/glossary.html>

26.Словник лінгвістичних термінів англійською мовою. Ред. Th. Bearth. [Режим доступу: http://www.sil.org/linguistics/glossary_fe]

27.Центр прикладної лінгвістики (the ERIC Clearinghouse on Languages and Linguistics, the Center for Applied Linguistics). URL: <http://www.cal.org/ericcl/faqs/RGOs/linguistics.html>